

عنوان مقاله:

بررسی روایی در پیمایش های سنجش دینداری در ایران

محل انتشار:

فصلنامه جامعه شناسی کاربردی، دوره 27، شماره 3 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

حسین شجاعی زند - فارغ التحصیل کارشناسی ارشد جامعه شناسی، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ایران

علیرضا شجاعی زند - استادیار، گروه جامعه شناسی دانشگاه تربیت مدرس تهران، ایران

خلاصه مقاله:

روایی، [1] مهم ترین ویژگی هر سنج و تنها جواز استفاده از نتایج یک پژوهش است. زمانی که پژوهش درباره موضوعاتی همچون دینداری باشد، بررسی روایی، اهمیت بیشتری خواهد داشت؛ زیرا این قبیل موضوعات به دلیل پیچیدگی و پنهان بودگی، در مرحله جمع آوری، ارزیابی و تحلیل نتایج بیشتر در معرض آسیب های روشی هستند. با وجود این، به نظر می رسد بیشتر مطالعات سنجش دینداری در ایران، دقت لازم را درباره روایی به کار نبسته اند. این کم توجهی به دو صورت رخ داده است: یک، بررسی نکردن روایی یا بررسی نکردن درست و کامل آن و دوم، گزارش ندادن دقیق و مناسب از آن. بررسی و احراز این مدعا، مستلزم مرور دوباره پیمایش های سنجش دینداری در ایران است. در این مقاله پس از بیان اهمیت و ضرورت توجه افزون تر به مساله روایی در این مطالعات، تلاش شده است با بازخوانی انواع روایی و بررسی قابلیت و کاربردهای هر یک، مناسب ترین نوع آن برای مطالعات دینداری، شناسایی و معرفی شود؛ سپس با اتکا به همین ملاحظات، مهم ترین پیمایش های سنجش دینداری در ایران نقد و بررسی شده و نقصان های موجود در هر کدام و راه های علاج آن نشان داده شده است. این مطالعه نشان می دهد تنها روایی لازم و موجه برای این مطالعات، بررسی «روایی محتوا» است و پژوهش های منتخب، با ضعف و کمبود های جدی در زمینه این نوع از روایی مواجه هستند. از آنجا که این پژوهش ها از برجسته ترین مطالعات انجام شده در زمینه سنجش میزان دینداری در ایران هستند، می توان ادعا کرد ضعف روایی در پیمایش های دینداری در ایران، عارضه ای عمومی است و با اتکا به یافته های این پژوهش ها، به برآورد دقیقی از میزان دینداری ایرانیان نمی توان دست یافت؛ بنابراین باید در تعمیم نتایج و تحلیل وضع دینداری در ایران بر اساس یافته های موجود با احتیاط بیشتری عمل کرد. [1] Validity

کلمات کلیدی:

روایی، روایی محتوا، سنجش دینداری، الگوی دینداری، پیمایش، سنج

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1208453>

